

Szanowny Pan

Kraków 21.06.2023

dr hab. Marcin Waligóra, prof. UJ

Przewodniczący Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu UJ

**Opinia promotora
na temat rozprawy doktorskiej pod tytułem
„Organizational and financial aspects
affecting care transitions in long term care
systems Analysis of selected European
countries”
autorstwa Pani mgr Estery Wieczorek**

Złożona przez Panią mgr Esterę Wieczorek rozprawa doktorska jest wynikiem pracy w projekcie naukowym - Transitional Care Innovation in Senior Citizens (TRANS-SENIOR), finansowanego przez Unię Europejską (Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks, umowa numer 812656). Zgodnie z założeniami projektu oraz bilateralnej umowy międzyuniwersyteckiej rozprawa doktorska zostanie złożona w celu uzyskania stopnia naukowego doktora nauk o zdrowiu na Uniwersytecie Jagiellońskim Collegium Medicum oraz doktora nauk na Uniwersytecie w Maastricht (Holandia). Rozprawa spełniać musi zatem wymogi formalne i merytoryczne obowiązujące w obu uczelniach.

Rozprawa została sporządzona w formie monografii. Trzy rozdziały monografii zostały opublikowane w formie artykułów naukowych (sumaryczny IF: 14,434), dwa kolejne zostały złożone do publikacji.

Celem rozprawy jest określenie, które aspekty organizacyjne i finansowe mają wpływ na opiekę przejściową, a także poznanie możliwości poprawy jakości opieki przejściowej poprzez określenie dobrych praktyk. Opieka przejściowa ma miejsce gdy pacjent przechodzi z jednego ośrodka opieki (np. szpital) do drugiego (np. dom) lub zmienia miejsce w obrębie jednego ośrodka opieki, na przykład, zmienia oddział szpitalny na którym przebywa. Jako cel przyjęto również identyfikację wyzwań, z jakimi musi zmierzyć się opieka przejściowa, szczególnie w systemach opieki długoterminowej w Niemczech, Holandii i Polsce. Ponadto celem było

opracowanie narzędzia do oceny funkcjonowania systemów opieki długoterminowej w odniesieniu do opieki przejściowej. Wszystkie założone przez Doktorantkę cele zostały osiągnięte. Tym samym rozprawa spełnia podstawowy warunek merytoryczny jakim jest uzupełnienie zidentyfikowanej luki w wiedzy poprzez podjęcie innowacyjnego badania naukowego. Wiedza na temat organizacyjnych i finansowych aspektów opieki przejściowej w krajach europejskich jest bowiem ograniczona, a dostępne badania prowadzą do niejednoznacznych i nie zawsze spójnych wniosków.

Rozprawa składa się z siedmiu rozdziałów. W pierwszym, wprowadzającym rozdziale przedstawiono uzasadnienie dla podjęcia tematu, zarysowano zidentyfikowaną lukę badawczą dotyczącą organizacji i finansowania opieki przejściowej w Europie oraz określono ogólny cel rozprawy, cele szczegółowe w postaci zapisu poszczególnych pytań badawczych oraz zastosowane podejście metodyczne w odniesieniu do każdego ze sformułowanych pytań badawczych. Omówiono w nim również koncepcję opieki przejściowej nad osobami starszymi, oraz zdefiniowano najważniejsze pojęcia stanowiące przedmiot rozprawy i odnoszące się do opieki przejściowej. Nakreślając kontekst rozprawy, w rozdziale pierwszym przedstawiono ponadto kluczowe cechy systemów opieki długoterminowej w Europie, wskazując na najistotniejsze podobieństwa i różnice, a następnie przedstawiono nieco szczegółowiej systemy opieki długoterminowej w Niemczech, Holandii oraz Polsce, tj. krajów, w których przeprowadzono bardziej szczegółowe badania jakościowe.

W rozdziale drugim Doktorantka przedstawia protokół i wstępne wyniki systematycznego przeprowadzonego przeglądu literatury dotyczącego opieki przejściowej osób starszych w kierunku identyfikacji aspektów jej świadczenia, które mogą mieć wpływ na jakość opieki przejściowej i jej efektywność w systemach opieki długoterminowej. Z kolei w rozdziale trzecim przedstawia szczegółowe wyniki pozyskane z powyższego przeglądu odnoszące się do finansowych aspektów funkcjonowania opieki przejściowej dla osób starszych. Celem badania była nie tylko identyfikacja finansowych czynników wpływających na jakość i dostępność opieki przejściowej, ale także zidentyfikowanie sytuacji, w których aspekty finansowe odgrywają szczególnie ważną rolę. Wyniki przeglądu sugerują, że szczególnie trzy rodzaje bodźców finansowych są istotne w kontekście funkcjonowania opieki przejściowej i koordynowanej, a mianowicie sposoby wynagradzania świadczeniodawców oraz nagrody i kary finansowe. Wyniki pokazują ponadto, że bodźce finansowe mogą wpływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na opiekę przejściową. Ze względu na heterogeniczność badań,

rodzajów analizowanych bodźców finansowych, kontekstu systemowego (badania przeprowadzono w różnych systemach ochrony zdrowia) oraz przyjętych wskaźników niemożliwe jest wyciągnięcie na podstawie przeprowadzonego przeglądu jednoznacznych wniosków na temat wpływu bodźców finansowych na koordynację opieki i opiekę przejściową. Rozdziały drugi i trzeci zostały opublikowane w czasopismach naukowych.

Rozdział czwarty poświęcony jest roli opiekunów nieformalnych w sprawowaniu opieki długoterminowej w krajach europejskich. Także ten rozdział został już opublikowany w czasopiśmie *Journal of Aging and Social Policy*. W szczególności, opierając się na analizie literatury naukowej oraz dokumentów i raportów, przedstawiono argumenty za i przeciw integrowaniu programów i polityk, które zachęcają do sprawowania opieki nieformalnej, a także różne strategie, które mogą zaradzić negatywnym skutkom opieki nieformalnej i ostatecznie poprawić jakość życia opiekunów nieformalnych.

W rozdziale piątym mgr Estera Wieczorek przedstawia wyniki badania jakościowego dotyczącego aspektów organizacyjnych i finansowych, które mają wpływ na opiekę przejściową w systemach opieki długoterminowej w Niemczech, Holandii i Polsce. Doktorantka przeprowadziła dwadzieścia dwa pogłębione, częściowo ustrukturyzowane wywiady ze świadczeniodawcami reprezentującymi podstawową opiekę zdrowotną, szpitale, opiekę długoterminową oraz reprezentantami ubezpieczycieli/płatników funkcjonujących w poszczególnych krajach. Przeprowadzenie wywiadów zostało poprzedzone uzyskaniem zgody Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego (numer zgody 1072.6120.54.2021) i Uniwersytetu w Maastricht (numer FHML-REC/2021/079). Otrzymano również potwierdzenie z Institute for Health Care and Nursing Studies at Martin-Luther University Halle-Wittenberg w Niemczech o braku konieczności pozyskania odrębnej zgody w Niemczech. Badanie jakościowe zostało przygotowane i przeprowadzone w zgodzie z wytycznymi metody COREQ (COnsolidated criteria for REporting Qualitative research). Wyniki badania zostały opracowane w formie artykułu naukowego złożonego do publikacji.

Analiza badań literatury oraz wyniki pozyskane we własnym badaniu jakościowym Doktorantki stworzyły ramy dla opracowania narzędzia ewaluacyjnego do oceny funkcjonowania systemów opieki długoterminowej w odniesieniu do opieki przejściowej Transitional Care Assessment Tool in Long-Term Care (TCAT-LTC). Narzędzie to zaprezentowano w rozdziale szóstym. Narzędzie opracowywane zostało w trzech krokach i zgodnie z wytycznymi rozwoju skaf

proponowanymi przez DeVellis. Narzędzie TCAT-LTC koncentruje się na dwóch głównych obszarach, a mianowicie na czynnikach organizacyjnych i finansowych. W odniesieniu do czynników organizacyjnych wyróżniono osiem głównych kategorii podlegających ocenie, w przypadku czynników finansowych trzy, zgodnie z modelem przedstawionym w rozdziale drugim. W ramach poszczególnych kategorii zaproponowano szczegółowe wskaźniki podlegające ocenie. W sumie TCAT-LTC umożliwia ocenę sześćdziesięciu trzech różnych aspektów organizacyjnych i finansowych istotnych z punktu widzenia funkcjonowania opieki przejściowej w opiece długoterminowej.

Rozdział siódmy stanowi swoiste podsumowanie całej pracy.

Wszystkie części pracy wykonano z ogromną starannością zarówno merytoryczną jak i techniczną.

Uprzejmie proszę o przyjęcie pracy doktorskiej Pani mgr Estery Wieczorek do dalszego procedowania przez Radę Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Jagiellońskiego we współpracy z Uniwersytetem w Maastricht.

dr hab. Christoph Sowada, prof. UJ

Promotor